"तस्य भासा सर्वमिदं विभाति"

चिन्मय आदेश

Monthly Newsletter of Chinmaya Mission Mulund

अष्टाविंशतिः (XXVIII) स्रोतः | MAY - 2021 | पञ्च (V) रश्मिः

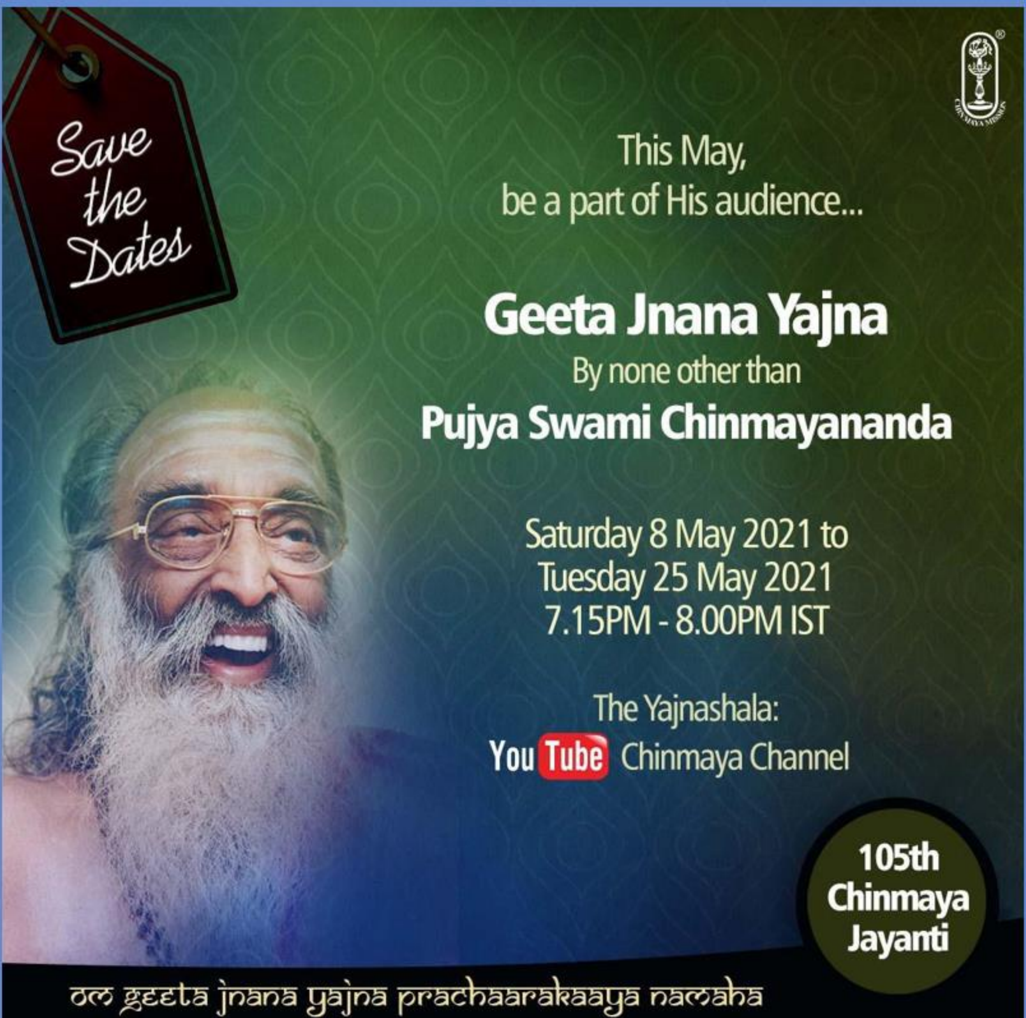
Save the Dates
This May,
be a part of His audience...
Geeta Jnana Yajna
By none other than
Pujya Swami Chinmayananda
Saturday 8 May 2021 to
Tuesday 25 May 2021
7.15PM - 8.00PM IST
The Yajnashala:
YouTube Chinmaya Channel
105th
Chinmaya
Jayanti
om geeta jnana yajna prachaarakaaya namaha

Re-telecasting on **DD National.**
Starting **14th April, 2021**. Mon-Fri 9.30 pm (IST)
and repeat Tue-Sat 9.30 am (IST). **Don't Miss it!**

देखिए **दूरदर्शन नेशनल** पर १४ अप्रैल २०२१ से
सोम-शुक्र रात ९.३० (IST) तथा
पुन: प्रसारण मंगल-शनि सुबह ९.३० (IST)

EDITORIAL COLUMN

Harih Om!

“Ram Parivar in Mulund” was the title of the article in the ‘Mulund Plus’ supplement of the Times of India dated 2nd April, 2004 covering the historic installation of the Chinmaya Shreeram Parivar on 30th March, 2004, the Ram Navami day that year. Since then, the Shree Ram Navaratri Mahotsava has been one of the most grandly celebrated events of our Centre attended by large number of devotees year after year.

This year’s Rama Navami was the 18th Pratishtapana day of Chinmaya Shreeram. The Shree Rama Navaratri Mahotsava was celebrated from 13th to 21st April 2021 adhering to the prevailing Covid-19 guidelines of the Government of Maharashtra. As usual, special Shodasopachaara Poojas were conducted in the mornings and evenings.

A series of online Satsangs based on topics from the Sri Ramcharitmanas were premiered

live on the YouTube channel of Chinmaya Mission Mulund so that devotees could immerse themselves in the bliss of Ram Katha, remaining at home. Swami Advaitanandaji, CM Nashik gave talks in Hindi on "Kevat Prasanga" in Ayodhya Kanda from 13th to 15th April. Swamiji beautifully narrated the liberty enjoyed by a true loving devotee (a boatman in this case), the unconventional ways of devotion, Lord Ramachandraji's respect for the devotee's sentiments and showering of His grace on the devotee highlighted by this Prasanga. Swami Medhajanandaji, CM Khopoli spoke on "Shabari Prasanga" from Aranya Kanda in Marathi from 16th to 18th April. Swamiji took us through the episodes of the blessing of Jatayu and the deliverance of Kabandha at the hands of Lord Ramchandraji as a prelude to the Shabari Prasanga. The sublime devotion of Shabari to her Guru Sage Mathanga and the Lord, the Lord's showering of grace and exposition of the nine forms of devotion were

vividly brought out by Swamiji. “Ram Gita”, the priceless teaching of Lord Rama to Lakshmana in the Aranya Kanda was the topic of Swami Aparajitanandaji’s discourses in English on 19th and 20th April. Swamiji, in his usual lucid style explained the terms Maya, Jnana, Vairagya, Bhakti and the distinction between Jiva and Iswara which Lakshmana questioned so that he may be ever devoted to the Lord’s feet and his sorrow and delusion may be destroyed. As Swamiji put it, nowhere in the voluminous body of spiritual knowledge do we find such a simple and concise explanation of these terms. We express our heartfelt gratitude to all the Swamijis for sparing their valuable time for us and sharing the nectar of Ram Katha. Each day’s Satsang was preceded by a recording of a melodious bhajan rendered by our various Balavihars and Pre-Chyks and Vedic chanting by our Chanting Group on one of the days. All the Satsangs were well attended going by the number of views, chats, comments and likes

on YouTube.

The Shree Rama Navami Day as usual was the grand finale. The Ram Janma at 12 noon and Arati were telecast live on the YouTube channel from Chinmaya Shreeram. The beautiful decoration of the altar, the garments and finery of the Ram Parivar, baby Ram being rocked in the pretty cradle to the singing of the lullaby *"Bala jo jo re, shree rama…"* were verily a treat to the eyes. Devotees were overjoyed to see the celebration live from their homes. The pandemic situation warranted restrictions on movement but the spirit of the festival remained unabated.

Earlier in the month, the first monthly meeting of the Executive Committee members for the new financial year 2021- 22 was conducted on Saturday, 10th April via Google Meet. It was the first online Executive Committee meeting and was well attended. The Committee finalised the Shree Ram Navaratri Celebrations in line with the

prevailing guidelines of the Government of Maharashtra. The Committee also decided that the amount collected towards Annadaana would be utilised towards Annadaana Seva for the underprivileged.

The next important event for our Centre is Hanuman Jayanti which is falling on Tuesday, 27th April. The celebration has been planned with a Sankalpa to offer collectively 1008 times chanting of Hanuman Chalisa by devotees from their homes. We shall cover more of that in our next issue. Till then, stay home, stay safe.

Lokah Samasthah Sukhinoh Bhavantu!

Harih Om!

Ram Navami Celebration at Chinmaya Shreeram

Inspired Living

H. H. Swami Tejomayananda

Do your best and then accept what comes with joy. Thus play the game of life. Life is yours. You have no choice but to live it. There is no running away from it. Play with a sportsman's spirit so that finally it is a success.

Limited knowledge or a particular knowledge will not help us to face all kinds of problems and situations. In our daily lives we may be experts in one field, but to live our lives we must have complete knowledge of 'total life'. We need not have knowledge of each subject. We need not become doctors, lawyers, engineers, politicians etc. Anyway we cannot become all. Specialists treat specific problems, but in order to live our life well, we must have a general understanding of the 'total life' so that we do not become excited or anxious. We think that this small part of our life is the

whole of life. This kind of feeling is wrong. We must not give undue importance to one part and neglect the others. Have a complete understanding of life. Only when we live our life, will we know that we can rarely live by the book. We must follow certain principles to play the game of life. If we take it lightly then life is terrible. If we take it in earnest and understand it completely, life becomes a sport.

When playing the game, there are situations when both the teams have conflict and they have to surrender to somebody for a decision - to the umpire. Both teams must have full faith in him. Otherwise the decision is not accepted. In life also, the supreme umpire is God. We must have full faith in Him and surrender to His decision. There may be many immediate umpires - the mother, father, teacher and so on - who advise us and guide us when we are in difficult situations. Lakshmana did not agree with Ramachandraji on many occasions but the final umpire was

Ramachandraji – Lakshmana would ultimately accept anything he said. Arjuna wanted to run away from the battlefield but he asked Krishna what to do. That was the best thing he did.

Many times it happens that events occur and then we feel we have been cheated. In examinations we feel we have written everything correctly, and yet we get low marks. There is a tendency to feel that we are hundred percent right and others are wrong. Swami Rama Tirtha once said, "In life we get what we deserve and not what we desire." If we desire and deserve a thing then we get it. Have full faith that we get what we deserve and that the Lord is not partial. He shows no favouritism. *He who serves, deserves*. What comes to us is quite proper and just. This faith that whatever happens is the right thing, we learn from faith, that whatever happens I benefit from it. I may not immediately understand the benefit. We have to learn from the various experiences that we must

have faith in the result and the goodness of God.

After *pooja* whatever is distributed as *prasada,* we take without complaining. Whether big or small, whether a flower, fruit, coconut, *chandana* or *vibhuti*, we accept it with gratitude and reverence. *Prasada* means *prasannata*.

In life also whatever I get comes from the Lord; so I must accept it as *prasada*. I must take it whether it is good or bad. Even if my leg breaks, it is *Bhagavan's prasada*.

Have faith that all of nature is governed by the Lord. You do your best and then accept what comes with joy. Thus play the game of life. Your life is yours alone. You have no choice but to live it. There is no running away from it. Play with a sportsman's spirit so that finally it is a success. Live life in such a way that you enjoy it and others derive inspiration from you to live their lives well. Then there is joy and joy alone. This is inspired living.

अंतरंगातील रहस्यमय शक्ती
परम पूज्य गुरुदेव स्वामी चिन्मयानंद

महानता तुमच्या भाग्यात आहे. या पृथ्वीतलावरील प्रत्येक व्यक्तीच्या बाबतीत ते तसेच आहे. यश मिळवणे ही तुमची सवय झाली पाहिजे. असे असताना सुद्धा या जगातील हजारो लोक दु:ख भोगत असतात. ते त्यांची जीवने अनियोजितपणे जगत असतात व अपयशाचे शल्य भोगत असतात. जर आपण आजूबाजूला पाहिले तर आपल्या लक्षात येते की प्रत्येक सुखी व यशस्वी माणसामागे शेकडो माणसे दु:खी व निराश असतात. भौतिक स्पर्धांच्या जगामध्ये आणि दैनंदिन जीवनातील क्षुल्लक घटनांमध्ये लोक स्वत:ला भरडून घेतात.

जगातील अध्यात्म वाङ्मय सांगते की, ही दु:खद परिस्थिती आपली असता कामा नये. जर प्रत्येक व्यक्तीने जीवनाकडे योग्य प्रकारे पाहण्याची कला अवगत केली तर प्रत्येकजण खऱ्या अर्थी सुखी व यशस्वी होऊ शकतो.

आपल्यापैकी प्रत्येकजण मूलतः परिपूर्ण आहे. आपल्यामध्ये दडलेल्या संभाव्यता कल्पनातीत महान आहेत. आपल्या अंतरंगातच सर्व स्त्रोत, सक्षमता, जोम आणि शक्ती, अत्यंत आनंदमय आणि यशस्वी जीवनाची आखणी करण्यासाठी उपलब्ध आहे. हे केवळ आपल्या स्वतःसाठी नव्हे, तर भोवतालच्या सर्वांसाठीही.

आपल्यामधील अगणित संभाव्यता शोधून काढण्याची व विकसित करण्याची क्षमता, ही महान ठेव आपल्या सर्वांकडे आहे.

आपल्यातील महान सुप्त शक्ती शोधून काढण्यासाठी जर आपण आपल्या जीवनाची आखणी केली आणि त्यानुसार आपण आपले आचरण सुप्त शक्ती जोपासण्यासाठी व पुष्ट करण्यासाठी सुनियोजित केले, तर आपले जीवन चांगल्या प्रकारे जाईल. आपल्या स्वभाव व आचरणात जितके परिवर्तन आपण आणू शकू तितके यश आपल्याला मिळू शकते. आपल्यामध्ये किती निपुणता आहेत हा प्रश्न नाही, तर असलेल्या

निपुणतांपैकी किती निपुणता आपण शोधून काढतो आणि विकसित करतो, हा आहे. एखाद्या व्यक्तीकडे खूप निपुणता असू शकते आणि तरीही तो जीवनात अत्यंत अपयशी ठरू शकतो. यशस्वी माणूस म्हणजे तो जो त्याच्याकडे किंवा तिच्याकडे असलेल्या एका तरी महान गुणाचा व्यवहारात उपयोग करतो.

म्हणून आपला वर्तमान व भविष्यातील समाज, तुम्ही आणि मी जे करतो, त्यावर अवलंबून असतो. मदतीसाठी तुमच्या बाहेर डोकावू नका. दुसऱ्यांचा प्रभाव तुम्हाला अधिक चांगले करण्यासाठी व मिळवण्यासाठी सक्षम करेल या भ्रमात राहू नका. दुसरे लोक तुम्हाला कृती करण्यासाठी प्रेरणा देत असले तरी यश तुमच्या स्वतःवरच अवलंबून आहे.

ज्याला आपण नेहमी आपल्या मनात प्रोत्साहन देतो आणि जोपासतो तो आपला स्वभाव आणि पर्यायाने आपले भाग्य ठरवतो. विचारांची सुबुद्धपणे निवड आपल्या स्वभावात आणि जीवनात परिवर्तन आणते.

अशा प्रकारे जीवनाचे संपूर्ण भाग्य आपल्याच हातात असते. आपल्या भविष्याची पुनर्बांधणी आपण करू शकतो.

धर्म हा प्राण्यांसाठी नसतो. वाघांना आणि अस्वलांना धर्म नसतो. मानवांना जाणवणाऱ्या विशिष्ट प्रकारच्या अस्वस्थतांवरचा उपाय म्हणजे धर्म. अशा लोकांसाठी जीवनातील जे काही उत्तम असू शकते ते त्यांना प्राप्त असते. तरीही त्यांना अस्वस्थता जाणवत असते. धर्म हे असे तंत्र आहे ज्याच्याद्वारे आपण आपल्या मन–बुद्धींना विश्वाचे, विशालतर विषय आणि त्यातील आपले स्थान जाणून घेण्यासाठी आणि ते पकडण्यासाठी प्रशिक्षित करतो.

आपल्यासाठी आत्म्याच्या शास्त्राचा फार व्यावहारिक उपयोग आहे. मी 'धर्म' हा शब्द घंटा वाजवणे, आरती ओवाळणे किंवा उदबत्ती लावणे याअर्थी वापरत नाही. मी जीवनाच्या त्या मार्गाविषयी बोलत आहे जो आपल्याला जीवनातील आव्हानांना तोंड देण्यासाठी

नवीन शक्ती शोधण्यास आणि दुसऱ्यांची सेवा करत प्रामाणिकपणे जीवन जगण्याचा निश्चय करण्याचे ध्येय बाळगण्यास मदत करतो. अशा प्रकारे स्वामित्वाचे जीवन जगण्याची पद्धत जो पुरवतो, तो म्हणजे खरा धर्म.

जगाची स्थिती सुधारणे यासाठी धर्म प्रयत्न करत नाही. आपल्या गरजा भागवून उच्चतर जीवनमान पुरवणे हे धर्माचे ध्येय नाही. त्याऐवजी, जीवनातील प्रसंगांसमोर उभे ठाकण्यासाठी आपल्यामध्ये मानसिक समतोल निर्माण करण्याची पद्धत तो आपल्याला शिकवतो. नित्य बदलणाऱ्या जगातील आव्हाने सक्षमतेने कशी हाताळावीत हे तो आपल्याला शिकवतो. खरा धर्म जीवन जगण्याची कला आपल्याला प्रदान करतो.

निसर्गाची रहस्ये अधिकाधिक जाणून घेण्यासाठी शास्त्रज्ञ शिक्षित झालेले आहेत. त्यांच्या संशोधनांच्या परिणामांनी या युगाला अधिक ताकद, धाडस, शक्ती पुरवली आहे.

शास्त्राने निसर्गावर विजय मिळवला आहे. मानव जातीने संग्रहित केलेल्या ज्ञानाचा परिणाम म्हणून बाह्य जगावर स्वामित्व मिळवले आहे. आपल्या ताकदीचे रहस्य, ज्ञान, हे आहे.

बाह्य जगावर स्वामित्व मिळाले असून सुद्धा आपण दु:खी व असमाधानी असतो. पुरातन काळच्या ऋषींनी असे शिकवले आहे की एक विशिष्ट प्रकारचे ज्ञान आपल्या जीवनात परिवर्तन आणू शकेल आणि समाधानाचे पूर्णत्व आपल्याला प्राप्त होऊ शकेल जे अन्य कुठल्याही प्रयत्नांनी प्राप्त होऊ शकणार नाही. आपल्या आंतरिक आध्यात्मिक घटकाचे ज्ञानच आपल्याला आपल्या जीवनावर स्वामित्व देते.

ऋषींनी जे काही सांगितले ते ज्ञान त्यांनी केलेले माणसाचे विश्लेषण आणि त्याचे बाह्य जगातील संपर्क याचा परिपाक आहे. बाह्य जगाशी संपर्क ठेवणारी साधने व जीवनाचा अनुभव घेणारे शरीर, मन, बुद्धी यांच्या त्यांनी व्याख्या केल्या. त्यानंतर त्यांनी या उपकरणांचे

पुनर्संगठन कसे करावे जेणेकरून ते अधिक यशदायी व आपल्याला आनंददायी होऊ शकेल ते दाखवून दिले. सर्व पवित्र शास्त्रग्रंथाचे विषय मग ते ख्रिश्चन, हिंदू, जुडा, इस्लाम आणि बुद्ध कुठल्याही धर्माचे असो, हाच आहे.

आत्म्याचे शास्त्रज्ञ

जीवनाच्या शास्त्रीय पुनर्मूल्यांकनाने धर्माची सुरुवात होते. ज्याप्रमाणे भौतिक शास्त्रज्ञ त्यांचे संशोधन करण्यासाठी त्यांच्या प्रयोगशाळेत स्वत:ला वाहून घेतात, त्याचप्रमाणे आध्यात्मिक गुरू त्यांचे मानवी व्यक्तिमत्त्वाचे संशोधन करण्यासाठी हिमालयाच्या शांत दऱ्यांचा किंवा वाळवंटी प्रदेशांचा आश्रय घेतात. भौतिक शास्त्रज्ञ त्यांच्या संशोधनाचा विषय म्हणून बाह्य जगाची निवड करतात, तर आत्मनिष्ठ शास्त्रज्ञ सत्याचे संशोधन करण्यासाठी माणसाच्या अंतर्जगतातील अनुभवांचे क्षेत्र निवडतात. शास्त्रज्ञ ‘जग काय आहे’ हे जाणण्याचा प्रयत्न करतात, तर आध्यात्मिक गुरू ‘मानव म्हणजे काय व कोण ?’ याचा शोध घेतात.

खरे तत्त्वज्ञान आणि शास्त्र जीवनाच्या अनुभवांवर आधारित असते. हिंदूंचे तत्त्वज्ञान पाश्चात्य तत्त्वज्ञानापेक्षा अनुभवांच्या महत्त्वावर अधिक भर देते. हिंदू तत्त्वज्ञान, संपूर्ण मानवी अनुभवांवर म्हणजेच जाग्रत, स्वप्न, सुषुप्ती यांच्यावर आधारित आहे, ही वेदान्ताची विशेषता आहे.

अनुभव हा कोणा व्यक्तीचा स्वतःचा असू शकतो किंवा दुसऱ्या कोणा विश्वसनीय अधिकारी व्यक्तीचा असू शकतो. एक उदाहरण म्हणून आपण आधुनिक शास्त्रीय संशोधन घेऊ या. शास्त्रीय संशोधन कसे होते? शास्त्र एका विशिष्ट दृश्याची संभाव्य निदाने पुरवणाऱ्या अनेक गृहितांवर आधारित असते. जसजशी नवीन माहिती उपलब्ध होत जाते तसतसे शास्त्रीय नियम व सिद्धांत यांच्यामध्ये सुधार करावा लागतो. अशा प्रकारे शास्त्र ही विकसित होणारी परंपरा आहे. कारण वर्तमान संशोधन भूतकाळाच्या निर्णयांच्या सत्यतेवर आधारित असते.

धर्मग्रंथ हे ऋषींच्या अनेक पिढ्यांद्वारे गोळा केली गेलेली माहिती आणि निर्णय यांचे प्रतिनिधित्व करतात. हे

ऋषी म्हणजेच आत्म्याचे संशोधक. त्यांचे सिद्धांत व निर्णय यांना संपूर्ण जगातील प्रत्येक शतकामधून शेकडो अध्यात्मवाद्यांकडून पुष्टी दिली गेलेली आहे आणि हे हजारो वर्षांपासून चालू आहे.

धर्म म्हणजे परिपूर्ण जीवन जगण्याचे, आपल्या स्वतःवर स्वामित्व मिळवण्याचे तंत्र आहे. ही प्रक्रिया अशी आहे की जिच्याद्वारे आपण एखाद्या निराशेने भग्न पावलेल्या व्यक्तीमधून सुद्धा प्रभावी व्यक्तिमत्त्व घडवू शकतो.

अर्जुनामधील परिवर्तन हे, आध्यात्मिक ज्ञान व्यक्तीच्या जीवनात कसे परिवर्तन घडवून आणू शकते, याचे उदाहरण आहे. अर्जुन व भगवान श्रीकृष्ण यांच्यामधील हा संवाद म्हणजेच हिंदूंचा सुप्रसिद्ध धर्मग्रंथ अठरा अध्यायांची ‘भगवद्‌गीता’. भगवान श्रीकृष्णांच्या अठरा प्रवचनांनी जीवन निरर्थक करणारा अर्जुनाचा विषाद काढून टाकला आणि त्याला आत्मज्ञानयुक्त सक्रिय योद्‌ध्याच्या भूमिकेत परिवर्तित केले.

शाश्वत धर्म

हिंदू लोक त्यांच्या धर्माला सनातन–शाश्वत धर्म असे म्हणतात. धर्म या शब्दाचा अर्थ खूप खोल व व्यापक आहे. तो शब्द संस्कृत धातू 'धृ' पासून आलेला आहे व त्याचा अर्थ, धारणा करणे, आधार देणे असा आहे. म्हणून धर्म म्हणजे तो जो उचलून धरतो किंवा एखाद्या वस्तूच्या अस्तित्वाला पुष्टी देतो. संपूर्ण विश्वातील प्रत्येक गोष्टीचा स्वतःचा धर्म असतो. कारण तिला तिच्या अस्तित्वासाठी कशावर तरी अवलंबून राहावे लागते आणि ते काय आहे ज्याच्यावर वस्तूचे अस्तित्व अवलंबून असते? ते म्हणजे त्या वस्तूचे सारस्वरूप ज्याच्याविना ती वस्तू अस्तित्वात राहू शकत नाही. म्हणून वस्तूच्या सारस्वरूपाला 'धर्म' असे म्हणतात. उदाहरण, अग्नी जळतो, जळणे हा अग्नीचा धर्म आहे.

माणसाचे सुद्धा स्वतःचे सारस्वरूप असते जे त्याचे अस्तित्व धरून ठेवते ते अन्य निर्मितीहून वेगळे असते. ते सारस्वरूप म्हणजे त्याचा धर्म असला पाहिजे. अर्थातच

आपण प्रश्न विचारतो – ‘माणसाचे हे सारस्वरूप किंवा धर्म काय आहे?’ हिंदू लोक, माणसाचा धर्म त्याची दिव्य बनण्याची क्षमता आहे – जी त्याला सर्व सजीवांपासून वैशिष्ट्यपूर्ण बनवते – याचा खंबीरपणे व जोरदार पुरस्कार करतात. हे प्रतिपादन दुसऱ्या कोणाला अवाक् करून टाकेल. काही धर्मांचे पुरस्कर्ते हे विधान पाखंडी आणि ईश्वरनिंदक समजतील. ‘‘माणूस दिव्य कसा होऊ शकेल?’’ ते विचारतील.

तितकेच आश्चर्याचा धक्का देणारे उत्तर – ‘‘दिव्यत्व आपल्यामध्ये आधीपासून आहेच!’’ हे आत्मविश्वासपूर्वक विधान अनेक लोकांना धक्का देईल, तिटकारा उत्पन्न करेल आणि घाबरवून टाकेल. पण तसे का व्हावे? हे सत्य जगातील सर्व प्रमुख धर्मग्रंथांतून स्पष्टपणे मांडलेले आहे. उदाहरणासाठी – बायबल

जेनेसिस ग्रंथात आपल्याला असे सांगितले आहे की, ‘देवाने जगाची निर्मिती करण्यापूर्वी देवाव्यतिरिक्त अन्य काहीही नव्हते आणि देवाचे वर्णन सर्वशक्तिमान,

सर्वज्ञ आणि सर्वव्यापी असे केलेले आहे. देव जर सर्वव्यापी आहे – याचा अर्थ 'तो' सर्वत्र उपस्थित आहे आणि 'तो' नाही अशी जागाच नाही – याचा अर्थ सर्व 'त्या'नेच व्याप्त आहे, 'तो' सर्व व्यक्ती व वस्तूंमध्ये आहे, तर हे दिव्यत्वाचे प्रतिपादन नाही का?'

जेनेसिसमध्ये वापरलेला 'निर्मिती' हा शब्द कदाचित् चुकीची कल्पना देईल कारण निर्माण करणे याचा अर्थ, अस्तित्वात असलेल्या कच्च्या पदार्थांपासून नवीन नाव देऊन नवीन आकाराचे उत्पादन करणे, असा आहे. निर्मितीपूर्वी देव अस्तित्वात होता तर सर्व आकार व नावे निर्माण करण्यासाठी त्याच्याकडे कच्चा पदार्थ असायला हवा. हिंदू मतानुसार निर्मिती याचा अर्थ जे अस्तित्वात नाही त्याच्यापासून नवीन आकार उत्पन्न करणे असा नाही, तर जे सृष्टीच्या आधी अस्तित्वात होते त्याचेच प्रक्षेपण, असा आहे. ज्याअर्थी सृष्टिनिर्मितीच्या आधी देव अस्तित्वात होता त्याअर्थी संपूर्ण जगत् आणि त्यातील प्रत्येक वनस्पती, प्राणी आणि मानव म्हणजे त्या

अनंत परमेश्वराचे केवळ प्रक्षेपणच असू शकते म्हणून माणूस म्हणजे त्याच्यातील दिव्यत्व आहे. हाच त्याचा धर्म आहे.

२. 'देवाचे राज्य तुमच्यातच आहे' हे विधान स्पष्टपणे माणसातील दिव्यत्व सांगते.

३. तुमच्या शेजाऱ्यावर तुमच्या स्वतःप्रमाणेच प्रेम करा. वेदान्त सांगतो की, आपण आणि आपले शेजारी एकच आहोत. म्हणून आपण त्यांच्यावर आपल्या स्वतःप्रमाणे प्रेम करतो. स्वभावतः आपण दिव्य आहोत. परंतु ते दिव्यत्व आपल्यामध्ये खूप खोल आहे. आपल्या मनोमलामुळे आपण त्याला जाणू शकत नाही. हा मनोमल म्हणजे एक अडसर आहे; ज्याप्रमाणे धूर ज्योतीला किंवा धूळ आरशाला आवृत्त करते. आवरण आरशातील प्रतिबिंब धूसर करते. मनोमलाच्या प्रतिबंधामुळे ईश्वर दर्शन होऊ शकत नाही. परंतु सर्वकाळ देव तेथे असतोच – आपल्यात आणि सर्वत्र ज्योतीचा प्रकाश किंवा आरशातील प्रतिबिंब जर आपल्याला

पाहायचे असेल तर आपण दिव्याची काच किंवा आरसा यांच्यावरचे धूरकट आवरण दूर केले पाहिजे. त्याचप्रमाणे आपल्यातील दिव्यत्वावर आवरण घालणारा मनोमल आपण काढून टाकला पाहिजे. एकदा का त्या अशुद्धी काढून टाकल्या की आपण आपल्या दिव्यत्वाच्या एकत्वाद्वारे सर्व सृष्टीशी एकत्व पावतो.

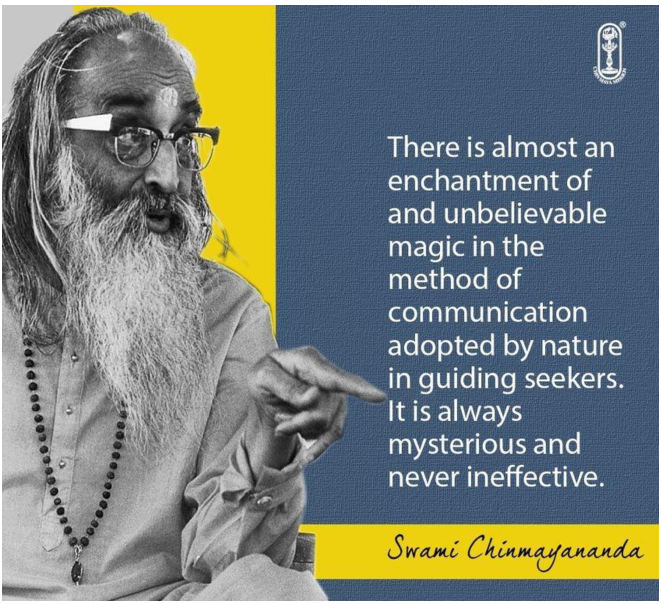

In view of the prevailing COVID -19 situation and the safety guidelines of the Government of Maharashtra, Chinmaya Shreeram is closed for darshan till further notice.

Chinmaya Mission Mulund

Published by Lakshmi Kumar (98205 90472)
for Chinmaya Mission Mulund and
Published from "Chinmaya Shreeram"
8, Aroto House, P. K. Road, Mulund (W),
Mumbai – 400080.

Email : info@chinmayamissionmulund.com
Tel.: 2567 1381 :+91 22 2567 1381
YouTube Chinmaya Mission Mulund